

Extra informatie Post HBO training BeeldWaarNeming (BWN) voor Beeldend Therapeuten.

BeeldWaarNeming (BWN), een benoemingsapparaat van vorm- en beeldelementen en beeldhoedanigheden, is een methode die ontwikkeld is vanuit de praktijk door Ella Molenaar-Coppens (2016). Vanuit de praktijk zijn er aanwijzingen dat deze methode effectief is en uit onderzoek (Annemans, Claessens & Pénzes, 2014) blijkt dat 31,2% van de beeldend therapeuten die een meetinstrument inzet, de BWN gebruikt. In 2016 is er een kwalitatief onderzoek naar het nabespreken van een werkstuk volgens de methode BeeldWaarNeming uitgevoerd (Overberg, 2016). Op basis van de resultaten uit dit onderzoek kan geconcludeerd worden dat beeldend therapeuten deze nabespreking doelgericht inzetten als een opzichzelfstaande interventie.

De BWN gaat ervan uit dat het psychisch functioneren van de maker zichtbaar is:
- In de zichtbare formele beeldelementen, - In de interactie die de cliënt is aangegaan met het materiaal, - In het ontstaansproces van het werkstuk. Het biedt beeldend therapeuten handvatten om gericht te observeren en interventies in te zetten. Daarmee sluit de BWN aan bij het raamwerk van het Expressive Therapeutisch Continuum (ETC) (Lusebrink, 2010, Hinz, 2009).

Binnen de beeldende therapie is er altijd sprake van een zichtbaar en tastbaar werkstuk. Tijdens deze training leren deelnemers gericht kijken, vanuit verschillende invalshoeken naar het werkstuk. Leren beleid en doelen formuleren, indien mogelijk, in samenspraak met de cliënt en leren interventies theoretisch te onderbouwen. Bij deze training wordt naast de methode BWN, het raamwerk van het ETC gehanteerd.

De training is naast de theorie vooral praktisch gericht, waarmee deelnemers direct aan de slag gaan in de praktijk. Om die rede zijn de bijeenkomsten met tussenposes van een maand gepland. Deze training is toepasbaar in de praktijk bij alle doelgroepen waar beeldend therapeuten mee werken.

De BWN onderscheidt zich in 5 registers.

1. Vorm – en Beeldelementen. Het benoemen van vorm en beeldelementen op een objectieve manier, namelijk vanuit de Morfologie.
2. Ontstaanswijze. Het benoemen van de beeld opleverende handelingen.
3. Concreet zichtbaar en suggestie. Een benoeming van wat er concreet zichtbaar is (De Morfologie) en wat daarmee gesuggereerd wordt (De Iconologie).
4. Vormrelaties en variatie profielen. Het benoemen van vormen in hun onderlinge samenhang.
5. Stijlen. Het benoemen van de manier waarop een beeld vorm gekregen heeft.

Tijdens deze post HBO scholing worden de volgende doelen gesteld:

- 1) Deelnemers leren de fundamentele en de samengestelde beeldelementen kennen en benoemen.
- 2) Deelnemers leren de ontstaanswijze via vormbepalende en beeld opleverende handelingen herkennen.
- 3) Deelnemers leren op verschillende manieren te kijken naar het beeldend werk. Leren wat de begrippen concreet (Morfologie) en suggestie (Iconografie) inhouden.

- 4) Deelnemers leren dat de som van de 5 BWN registers, de thematiek van de cliënt in beeld brengt.
- 5) Deelnemers leren dat beeldelementen en vormrelaties concreet te benoemen zijn in beleid en doelen, voor de cliënt en het MDO. Waarbij gebruikt wordt gemaakt van o.a. methodieken zoals de SGT (Schema gerichte therapie) / de MBT (Mentaliserende Bevorderende Therapie) / de Cognitieve gedragstherapie / ACT (Acceptance and Commitment Therapy).
- 6) Deelnemers leren het inzetten van de BWN en als een doelgerichte interventie bij het nabespreken van werkstukken met cliënten.

In het scholingsaanbod is een onderverdeling gemaakt tussen drie aandachtsgebieden:

- **Ontwikkelen van de waarneming:** Verzamelen van teksten, afbeeldingen en eigen aantekeningen bij de verschillende beeldelementen en de registers. Hiervoor ontvangt iedere deelnemer bij aanvang van de cursus een BWN verzamelmap met theoretisch basis materiaal.
- **Het ontwikkelen van een eigen proces:** Het eigen beeldend proces wordt als uitgangspunt genomen om te oefenen met het leren waarnemen. Wat herken je in je eigen materiaalhantering en in de uiterlijke verschijningsvorm van je werkstukken. Welk doel wil je voor jezelf stellen, gebaseerd op deze waarneming. Welke interventie zet je gericht in. Beschrijven van je eigen beeldend proces.
- **De vertaling naar de praktijk situatie:** Het gaan beschrijven van een casus uit de praktijk. Het toepassen in de praktijksituatie bij een cliënt van de BWN methode en hierover een proces verslag schrijven.

2

De training zal bestaan uit 4 dagdelen van 4 uur wat in totaal 16 contact uren zijn, met tussenpozen van enkele weken.

Zelfstudie staat gemiddeld 18 uur (Zie bijlage 1: literatuur verplicht en facultatief)

In totaal een tijdsinvestering 34 uur.

Info over de docenten:

Annette Overberg MATH, ik ben een geregistreerd Beeldend Therapeut.

Opleiding HBO creatieve therapie (1986) en Master of Arts Therapies (2016).

Werkzaam als beeldend therapeut in een eigen praktijk met volwassenen en jongeren. De cliëntengroep bestaat vooral uit mensen met

persoonlijkheidsproblematiek, hechtingsproblematiek, angststoornissen, trauma en verlieservaringen. Zowel sociale als antisociale problematiek.

Werkervaring vanuit GGZ instelling ambulante, deeltijd en klinisch.

Werkervaring als methodiek docent aan de Hogeschool Arnhem en Nijmegen.

Gastdocent Hogeschool Utrecht.

Sinds 2000 werk ik met de BWN, als een observatie – een indicatie – een meet - en een behandelinstrument. Deze werkwijze heb ik verder ontwikkeld tot een nieuw scholingsaanbod voor beeldend therapeuten.

Hiervoor heb ik scholing en coaching gevolgd bij E. Molenaar-Coppens.

Veel zelfstudie gedaan op het gebied van de morfologie en iconografie.

Voor de HAN (Hogeschool Arnhem en Nijmegen) heb ik een lessen reeks ontwikkeld vanuit de BeeldWaarNeming. Deze werden landelijk binnen een verdiepende Minor voor de 4de jaars studenten beeldende therapie aangeboden.

Sinds 2011 heb ik het trainingsaanbod van E. Molenaar-Coppens in de BWN overgenomen.

Info: www.beeldendetherapie.nl / www.beeldwaarneming.nl

Yvonne Gilsing, ik ben Beeldend Therapeut.

Mijn eerste opleiding was tot docent beeldend vormen. Als zodanig heb 13 jaar in het speciaal onderwijs gewerkt. Vanuit deze opleiding en ervaring ben ik gefocust op de verschillende materialen en technieken en de rijke mogelijkheden aan vormgeven die hieruit voortkomen.

In 1993 studeerde ik af als beeldend therapeut. Ik heb 21 jaar gewerkt als beeldend therapeut binnen de jeugdafdeling van de ambulante GGZ. Hier werkte ik individueel, met groepen en met gezinnen.

Eind 2014 schreef ik, als afsluiting van mijn loopbaan, het boekje *“Over de brug, werkstukken als brug tussen binnen en buitenwereld”*. Daarin beschrijf ik de basis van het vak vanuit mijn praktijkervaring. Dit doe ik door middel van persoonlijke verhalen van cliënten met nadruk op hoe het handelen in materiaal en de beelden die daaruit voortkomen, kunnen leiden tot verandering in gedrag en beleving.

Daarmee wil ik een tegenwicht bieden aan de momenteel overheersende cognitieve benadering van het vak. In januari 2016 verscheen een recensie in het vakblad. 3 Opleidingen voor beeldende therapie hebben het boekje aangeschaft

Daarnaast ben ik beeldend kunstenaar en geef ik schildercursussen en workshops beeldhouwen. www.yvonnegilsing.nl

3

Begeleiders	Annette Overberg MATH & Yvonne Gilsing (onder voorbehoud)
Plaats	Praktijk Overberg Beeldende therapie
Adres	Hatertseveldweg 26a, 6531 ZE Nijmegen
Data	Zaterdag 10-03 / 14-04 / 12-05 / 09-06-2018
Tijd	10:30 inloop, start 11:00 – 15:30 (inclusief pauze)
Kosten	€ 475 (incl. 21% BTW, boek BeeldWaarNeming, BWN basis map, materialen, koffie, thee en soep)
Aantal	Minimaal 6 deelnemers (tevens maximaal 6)
Studiebelasting	16 contacturen & 18 uur zelfstudie
Accreditatie	32 accreditatie punten toegekend door de SRVB
Informatie en opgeven	info@beeldendetherapie.nl of 0644776050
Extra informatie	www.beeldwaarneming.nl
Inschrijving	Op volgorde van aanmelding
Betaling	Na ontvangst rekening
Voorwaarde	Afgeronde HBO opleiding Beeldend therapeut